

IZLOŽBA
**Krug
života**

Etnografski muzej “Emin Gjiku”

Priština, maj 2014.

Support to the Promotion of Cultural Diversity

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

COUNCIL OF EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

Etnografski muzej "Emin Gjiku"

IZLOŽBA

Krug
života

Priština, maj 2014.

// IZRAZI ZAHVALNOSTI

Želeli bismo da izrazimo zahvalnost timu koji je u različitim fazama doprineo izradi ove publikacije:

Julija Trichkovska
PPKR specijalista za kulturnu baštinu

Avni Manaj
PPKR koordinator institucionalnog kapaciteta za nasleđe

Prof. Dr. Ukë Xhemaj
lokalni ekspert

Ilir Sopjani,
*etnolog, Muzej Kosova**

Erodita Qorkadiu
etnolog, Muzej Kosova

Anduena Balaj
etnolog, Muzej Kosova

Fatos Bimbashi
etnolog, Muzej Kosova

Atdhe Mulla
fotograf

Ovaj dokument je sačinjen u okviru Zajedničkog projekta EU/SE Podrška kulturnoj raznolikosti na Kosovu. Sadržaj dokumenta ne mora nužno predstavljati zvanični stav Evropske unije i/ili Saveta Evrope.

** Ova odrednica ne prejudicira stav o statusu i u skladu je sa Rezolucijom SB UN 1244. i s Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju nezavisnosti Kosova.*

Small black plaque with white text, likely a commemorative or informational sign.

// *Dirnuti pokretnom baštinom*

Kancelarija Evropske unije na Kosovu, zajedno sa Savetom Evrope, ponosi se time što je u mogućnosti da pomogne utvrđivanju održivih standarda za procenu, restauraciju i očuvanje baštine na Kosovu, kako one pokretne, tako i one nepokretne. Naša saradnja sa Etnografskim muzejem „Emin Gjiku” svakako je jedno od najdinamičnijih iskustava projekta „Podrške promociji kulturne raznolikosti na Kosovu”.

Kada govorimo o pokretnoj baštini, nisu samo predmeti iz prošlosti ono što ostvaruje kretanje kroz vreme; tu smo i mi koji stupamo u interakciju s tim predmetima i dirnuti smo veličanstvenošću jednostavnosti naših prethodnika, zahvaljujući kojoj možemo bolje da shvatimo snagu i slabosti vremena u kome sami živimo.

Savremeni vizuelni umetnik sa Kosova Alban Muja posvetio je tome svoje umetničko delo u kome je most preko reke Ibar između južne i severne Mitrovice prikazao kao „Muzej savremene istorije”. Taj oksimoron, kombinacija dveju reči koje su među sobom obično u potpunom neskladu, pao mi je na um kada mi je predstavljena publikacija Etnografskog muzeja pod nazivom „Krug života”. U suštini, sve što se prikazuje u nekom etnografskom muzeju uvek je, po definiciji, „savremena istorija”, odnosno, preciznije rečeno, „istorija savremenosti”. Upravo kroz mnogobrojne epizode različitih sadašnjosti koje se nadovezuju jedna na drugu, a bile su savremenici svoje epohe, jedan etnografski muzej gradi svoju istoriju. Istorija se gradi kazivanjem priče o tim trenucima.

Takvi trenuci mogu biti neki jednostavan predmet, materijalni trag ili izvesna navika, običaj, enterijer neke građevine ili celokupan pejzaž koji je delo ljudskih ruku – svaki od njih piše svoj deo istorijske priče. Dok koračamo kroz odaje Etnografskog muzeja u Prištini, istorija Kosova postaje opipljiva i vidljiva – postaje istinski savremena.

Konačno, kada je Muzej odlučio da neke od najvrednijih eksponata iz svoje zbirke unese u katalog koji držite u rukama, ova priča je dobila novi pravac razvoja i postala je predmet sama po sebi. Lako je zamisliti inspirisanog posetioca kako s Katalogom u rukama ide od jednog do drugog predmeta – ali ista ova knjiga može omogućiti imaginarni obilazak izložbe nekom udaljenom zadivljenom posmatraču koji nikada ranije nije ni kročio na Kosovo; knjiga mu pritom govori: „Korakni i budi dirnut!”

// Predgovor

Muzeji imaju specifičnu ulogu u društvu; ta uloga se ogleda u podržavanju pozitivnih socijalnih promena, prikazivanju isečka života iz prošlosti, sadašnjosti, pa čak i predviđanja za budućnost. Oni konkretno predstavljaju ono što određena zajednica visoko vrednuje u svome nasleđu i ono što bi želela da prenese narednim pokolenjima. Njihova obrazovna vrednost je nesporna, baš kao i njihov doprinos savremenom životu zajednice, kako u društvenom, tako i u ekonomskom smislu.

Izložbe su jedan vid pregovora slikama ili predstavama koji se odvijaju između različitih viđenja konkretnih mesta, naroda, priča i pejzaža. Na taj način se zajednice osnažuju, jačajući predstavu o sebi i o tome kako bi želele da se predstave svetu. Muzeji mnogo govore o sistemu vrednosti datog društva i o njegovom tumačenju određenog istorijskog perioda.

Publikacija „Krug života”, svojom univerzalnom temom, odraz je jedinstvene izložbe zbirke materijala koja čoveku omogućuje da s lakoćom putuje kroz vreme, doživi sebe u odnosu na različite rituale i obrede i temeljno promišlja o kulturama kojima ti običaji pripadaju. Ekspoziti iz zbirke dokumentovani u ovoj publikaciji omogućavaju svima onima koji još nisu posetili tu izložbu da osele opčinjenost izvanrednom arhitekturom kompleksa „Emin Gjiku” i specifičnom atmosferom koja u njemu vlada.

Kao svedok promene izgleda istorijskog centra Prištine, kompleks „Emin Gjiku” uspeva da očuva svoj identitet u svom izolovanom delu grada i obraća se svetu ovom publikacijom, podsećajući na suštinske rituale kroz koje prolazimo tokom životnog ciklusa, odakle god da ti rituali potiču. Miris vunenog prediva na razboju, oblik vrča, kombinacija boja na nekom vezu, zvuk nekog instrumenta, rezbarija na drvenoj škrinji, način na koji zrak svetlosti prodire i pada kroz prozor: sve to i još mnogo toga drugog budi sećanja na neke druge oblike koje smo nekada negde dodirnuti ili osetili, na stare priče u kazivanju drugih ljudi. Posetioci muzeja shvataju da postoji nešto što je zajedničko onome što je tu predstavljeno i onome čega se oni sećaju: ljudi žive, vole i umiru i upravo je to „Krug života”, ono što nas povezuje sa svim živim bićima na ovoj planeti.

Zajednički projekat EU/SE „Podrška promociji kulturne raznolikosti na Kosovu” doprinosi progresivnom preobražaju društava kroz participativnu demokratiju, koristeći baštinu kao zajedničku vrednost. U sklopu napora koje ulažemo da bismo pomogli lokalnim vlastima i civilnom društvu, ovaj katalog predstavlja konkretan primer kako se konvencije Saveta Evrope, pre svega Okvirna konvencija o vrednosti kulturnog nasleđa za društvo (Faro konvencija) transponuju u praktična sredstva koja su istinski sadržajna za društvo. Ovaj katalog muzejske zbirke, nastao kao proizvod procesa popisivanja pokretne kulturne baštine, rezultat je dugotrajnog i organskog procesa koji je projekat PPRK sproveo zajedno s lokalnim institucijama: smernice koje su izrađene na osnovi međunarodnih standarda i na kosovskom zakonodavstvu kojim se uređuje oblast kulturnog nasleđa; razvoj kapaciteta lokalnih institucija posvećenih pokretnom kulturnom nasleđu; izrada zakona o muzejima i sprovođenje procesa popisivanja baštine.

Veoma smo ponosni što nam se pruža prilika da predstavimo ovu publikaciju „Krug života”, koja pruža raison d'être jednog etnografskog muzeja posvećenog očuvanju, prezentaciji i objašnjavanju artefakata, kao i zadovoljavanju očekivanja posetilaca na njihovom putu kroz vreme i kulture.

Ova publikacija svakako predstavlja veliki doprinos i nadamo se da ćete proći kroz prostorije kompleksa „Emin Gjiku” držeći Katalog u rukama i da ćete moći da osetite kako atmosfera načina života ranijih naraštaja utiče na vaš način života.

Claudia Luciani

*direktor Direktorata za demokratsko upravljanje
Generalni direktorat II – Demokratija
Savet Evrope*

// Uvod

Ova publikacija je plod aktivnosti obavljenih u sklopu zajedničkog projekta Evropske unije / Saveta Evrope – Podrška promociji kulturne raznolikosti na Kosovu (PPKR).

Kao praktična realizacija načela na kojima počiva projekat PPKR, ova inicijativa je sprovedena u zajedništvu s relevantnim lokalnim akterima, uključujući tu kustose Etnografskog muzeja „Emin Gjiku” i lokalnog eksperta koji su odabrali muzejske eksponate uvršćene u katalog publikacije.

Tokom priprema za ovaj rad organizovan je izvestan broj kurseva i studijskih poseta, a smernice koje je izradio projekat PPKR primenjene su u praksi. Uz eksperta koji je pomogao oko uvođenja međunarodnih standarda i najboljih praksi u oblasti, verujemo da je sproveden istinski proces popisivanja i prezentovanja bogatog pokretnog kulturnog nasleđa Kosova.

Koncept ove stalne izložbe u glavnom objektu muzejskog kompleksa „Emin Gjiku” zahtevao je specifičan pristup. Prilikom dizajniranja Kataloga, osnovna ideja vodilja bila je nastojanje da se posetioci provedu kroz bogato ukrašeni enterijer građevine, gde izloženi predmeti objašnjavaju i evociraju svakodnevne aktivnosti kao i posebne događaje koje je jedna tradicionalna porodica imala u svom životnom iskustvu.

Nadamo se da će rezultati naše zajedničke akcije poslužiti kao solidna osnova za dalji rad na dovršavanju procesa kataloške obrade više od hiljadu eksponata u zbirkama.

Pored toga, nadamo se da će ovaj rad biti inspirativni doprinos sistematskom proučavanju i adekvatnoj prezentaciji eksponata koji zahtevaju neposrednu i neodložnu pažnju. Želimo da ohrabrimo očuvanje bogatog muzejskog materijala kroz preduzimanje svih neophodnih konzervatorskih mera i drugih aktivnosti oko održavanja i prezentacije svih kulturnih dobara i praksi na Kosovu kroz holistički i integrativni pristup.

Projekat PPKR

// Sadržaj

Konceptualni odnos	14
Priča na kojoj je izgrađena izložba	16
Zamišleno putovanje kroz izložbu	18
Katalog	33
 1. <i>Nameštaj</i>	
 2. <i>Oruđe za ručni rad</i>	
 3. <i>Ratarski i stočarski alati i oruđa</i>	
 4. <i>Narodne tkanine</i>	
 5. <i>Predmeti za domaćinstvo</i>	
 6. <i>Tradicionalni muzički instrumenti</i>	
 7. <i>Nakit</i>	
 8. <i>Kultni predmeti</i>	
 9. <i>Oružje</i>	
Pogled na unutrašnjost porodične kuće	119

// *Konceptualni odnos*

Tradicionalni graditeljski kompleks koji čini Etnografski muzej „Emin Gjiku”, lociran u samom srcu stare Prištine, u području gde se nekada nalazila trgovačka četvrt (čaršija), od 2006. godine predstavlja reprezentativni deo etnološke zbirke Muzeja Kosova .

Osnovni koncept ove izložbe, kojoj su kustosi dali naziv „Krug života”, prati unutrašnje uređenje glavnog objekta ovog kompleksa, dvospratne kuće koja je bila u vlasništvu Emina Gjikua, prištevskog trgovca iz 19. veka.

Stambeni kompleksi ovog orijentalnog tipa – s velikim, zatvorenim dvorištem i pomoćnim zgradama mogli su se naći prvenstveno u gradskim četvrtima, koje su se razvijale tokom poslednjih stoleća osmanske vlasti na Balkanu. Sama glavna zgrada je reprezentativni primer uspešnog privrednog i bogatog društvenog života njenog vlasnika. Reč je o drvenoj (bondruk) konstrukciji s mnoštvom velikih i simetrično raspoređenih prozora ka dvorištu, kao i karakterističnom krovnom konstrukcijom (čardak) sa koje se pruža široki vidik na okolinu prostora koja je korišćena za odmor i za okupljanja. Kroz centralno pozicioniranih hodnika ulazilo se u nekoliko soba raspoređenih na dva sprata.

Moglo bi se protumačiti da je karakteristični arhitektonski izraz glavnog objekta i njegovog unutrašnjeg uređenja inspirisali kustose da artikulišu konceptualni odnos između prostora i izloženih eksponata. U tom smislu, predstava o živoj tradiciji baštine ostvarena je u potpunosti.

Naspram glavne građevine nalazi se druga porodična kuća podignuta na nižoj platformi, koja ima prizemlje i jedan sprat. Ovaj objekat je uređen da bi se predstavio svakodnevni život porodice: prostor u prizemlju služi kao kuhinja i trpezarija, dok se na spratu nalaze odaje za okupljanje porodice.

U skladu sa osnovnom koncepcijom izložbe prikazanom u Katalogu, ova porodična kuća koja se isto tako smatra riznicom narodne tradicije predstavljena je kroz njeno unutrašnje uređenje i kroz izložene predmete umetničkog zanatstva.

// Priča na kojoj je izgrađena izložba

Osnovna ideja na kojoj počiva koncept izložbe bila je predstavljanje predmeta iz bogate etnografske zbirke Muzeja Kosova, prikupljene sa cele teritorije, koja odražava društveno-ekonomski život stanovništva u 19. i 20. veku.

Izraz “krug života” proistekao je iz eksponata predstavljenih u veoma specifično osmišljenim okruženjem s kojim su ti predmeti povezani. Običaji i prakse vezani za prelomne trenutke u ljudskom životu objašnjeni su kroz predmete izložene u različitim prostorijama kuće, od “sobe rođenja” u prizemlju do “sobe pogrebnih obreda” na prvom spratu.

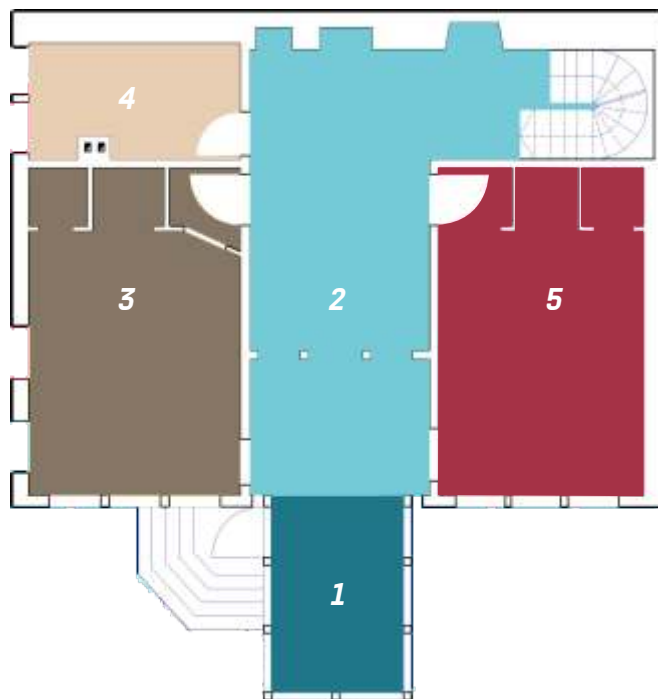
Kada idemo dalje u četiri druge odaje kuće, prolazeći kroz prostrane hodnike možemo se upoznati s tradicionalnim načinom života jedne albanske porodice, razgledajući oko hiljadu eksponata – predmeta od kojih je svaki služio posebnoj svrsi. Tu je pribor koji se u domaćinstvu koristi za pripremanje i serviranje hrane; alati za obradu zemljišta, kao i oprema koja se koristi u stočarstvu; alati za tkanje i izradu karakterističnih delova tradicionalne nošnje, onako kako su ti odevni predmeti izrađivani u lokalnim zanatskim radionicama ili kako su ih pravile žene u domaćinstvima u raznim regionima Kosova. Izložen je i nakit koji se nosio u posebnim prilikama, a tu su i tradicionalni muzički instrumenti (mahom duvački), kao elementi bogate lokalne muzičke kulture. Takođe možemo naći zanimljive eksponate koji svedoče o sujeverju (kultni predmeti – amajlije), kao što su popularni privesci i talismani za zaštitu od štetnih i zlih sila, poznati još od paganskih vremena. Izloženo je i nekoliko pušaka lokalne proizvodnje, podsećajući na činjenicu da su životne okolnosti bile nesigurne i da je bilo uobičajeno da se u porodici drži oružje.

Prikazane kulturne prakse imaju lokalni značaj kako u materijalnom tako i u duhovnom smislu. Ali, ako bismo pokušali da generalizujemo, mogli bismo reći da je najveći deo tih tradicija tesno povezan sa orijentalnom kulturom življenja koja je vekovima bila prisutna u celom regionu.

*// Zamišljeno putovanje
kroz izložbu*

1. *Ulaz*
2. *Hodnik*
3. *Soba narodne umetnosti*
4. *Soba rođenja*
5. *Muška soba ("oda")*

01/ Ulaz

Najkarakterističniju sadržinu ulazne partije predstavlja galerija (čardak). Sećije za sedenje (*minderluk*) postavljene su uz zidove zastakljene galerije, prekrivene su izvezenim jastucima i tkanim vunenim ćilimima. Na podu je ručno tkani crveni tepih na kome se ponavljaju četiri geometrijske šare u različitim bojama. Drugi

crveni tepih, izatkan u regionu Drenice, koji po obliku i veličini odgovara prostranom hodniku kroz koji se prolazi, ukrašen je stilizovanom šarom u obliku stabla, motif koji se ponavlja u centralnom delu ćilima (kat. br. 31).

02/ Hodnik

U središtu ovog dela izložbenog prostora izložena je ženska nošnja (džubleta) iz regiona Malesije (kat. br. 44), koja je posebno karakteristična po suknji zvonastog kroja. Po mišljenju istraživača, jedinstven oblik suknje asocira na pejzaž i reljef Albanskih Alpa, područja sa koga potiče ta nošnja. Crna boja koja je dominantna u tom vidu ženske nošnje znak je da je bila namenjena samo udatim i/ili starijim ženama. Materijal ima veoma bogatu teksturu, zahvaljujući tome što je tkan na razboju sa po četiri paralelne niti u potki (*liq*).

Tu se nalaze i dve drvene škrinje za čuvanje odeće, jedna ukrašena izrezbarenim cvetovima, a druga obojenom metalnom aplikacijom na jarećoj koži (kat. br. 3 i 4). Ti drveni komadi spadaju u najzapaženije arhetipske predmete u muzejskoj zbirci nameštaja.

Posetiocu pažnju privlače dve puške (*karamfile*) (kat. br. 134 i 135) napravljene u Prizrenu 1878. godine, u periodu koji se vezuje za aktivnosti Prizrenske lige. Po kvalitetu korišćenog materijala i umetničkoj obradi dekoracije izrađenoj u tehnici

filigrana, te puške se smatraju vrhuncem majstorstva lokalnih prizrenskih zanatlija, čije su umetničke veštine u to doba stekle popularnost i na evropskim tržištima, a i šire.

Ostali izloženi predmeti mahom su primeri nameštaja od drveta: nizak okrugli sto za ručavanje (sofra) s tronošcima koji je bio namenjen deci (kat. br. 14) nalaze se blizu „sobe rođenja” (dečje sobe); tu su i predmeti za čuvanje i pravljenje mlečnih proizvoda i vode (kat. br. 72–74, 83) i jednostavan dečji dubak (kat. br. 17). Tu je izložen drveni jaram za volove (kat. br. 27), karakterističan po centralnom motivu zmije u rezbi, simbolišući verovanje da zmije čuvaju stoku dok se radi u polju.

Drugi tip niskog, okruglog stola s velikim poslužavnikom koji se koristi za serviranje hrane (*sinija*) napravljen je od metala i ukrašen cvetnim šarama u koncentričnim krugovima (kat. br. 86). Taj eksponat je dobio mestu u ovom delu prostora kao reprezentativni primerak metalnih predmeta korišćenih u domaćinstvu.

03/ Soba narodne umetnosti

Znatan broj drvenih i metalnih predmeta koji su korišćeni u domaćinstvu izložen je u „sobi narodne umetnosti“; mnogi od tih predmeta izgravirani su ili su ukrašeni duborezom. U istoj sobi nalaze se i alati koji su korišćeni za izradu predmeta od drveta, kože i metala. Po obliku, tehnici ili načinu ukrašavanja, posebno se ističu: posuda za pečenje hleba (qerep/čerep) od pečene gline ukrašena motivom sunca (kat. br. 94), drveni kalup za izradu tradicionalne obuće (opanak) ukrašen linearnom i tačkastom šarom u plitkom reljefu (kat. br. 22), kao i mala ravna pegla od teškog metala sa zakrivljenom ručicom, ukrašenom izgraviranim geometrijskim ornamentima (kat. br. 87). Tu je i vrč od pečene gline, obojen, glaziran i ukrašen cvetnim ornamentima, s grličem zmijolikog oblika (kat. br. 98) kao i popularni orijentalani tip metalnog vrča (ibrik) u kome se čuvala i iz koga se sipala voda (kat. br. 88). Srebrna šoljica za kafu (kat. br.

90) izuzetno je delo lokalnog filigranskog zanatstva.

Zajednička karakteristika enterijera kuća bogatih porodica bila je njihova dekoracija u duborezu – popularna vrsta narodne umetnosti koja se intenzivno razvijala u 19. veku na celom Balkanu. Nekoliko drvenih predmeta izrađenih u duborezu ili u plitkom reljefu prikazano je u ovoj odaji kao što su: deo drvene tavanice koji ima oblik rozete, vrata ormara sa rezbarenim cvetnim ornamentima (kat. br. 2), a tu je i klupa s geometrijskim i cvetnim elementima u plitkom reljefu na gornjoj površini mesta za sedenje, kao i na ivici naslona (kat. br. 16). Izrezbarena je i površina prakljače, daske za pranje (kat. br. 80), kao i tacne za hlađenje pečene kafe (kat. br. 77).

Unikatan uvezeni predmet je metalna petrolejska lampa (kat. br. 89). Njegove specifikacije su natpis, naveden oko metalnog mehanizma za paljenje („KORNGER & G*BERLIN”), kao i ikonografija izgravirane dekoracije na površini lampe. Na centralnom delu lampe prikazane su četiri scene koje pričaju priču o dolasku u neku novootkrivenu zemlju egzotičnih pejzaža; na jednoj graviri vidi se kapetan broda s teleskopom u rukama kako iz čamca posmatra obalu kojoj se približava, dok mornar vesla; na drugoj sceni

vide se dva urođenika u čamcu; na trećoj je predstavljen urođenik na konju kako jaše između krošnji palmovog drveća; na četvrtoj sceni je prikazana borba između slona i tigra, dok urođenik jaše slona i drži oružje u rukama. Na osnovi lampe izgravirane su još četiri scene na istu temu: dvojica urođenika nose drvena nosila; urođenik stoji kraj lame; muškarac i žena u čamcu koji se približava obali; na poslednjoj sceni je prikazan lav.

04/ Soba rođenja

Glavni predmet u toj prostoriji koji neposredno asocira na rođenje novog člana porodice jeste drvena kolevka (kat. br. 18). Zaobljene nogare i polukružna ručka omogućuju da se kolevka nesmetano ljulja, što pomaže detetu da zaspi. Spoljne površine ukrašene su jednostavnim geometrijskim ornamentima u plitkom reljefu.

Pošto porodilja najveći deo vremena provodi s novorođenčetom, tu je izložena i škrinja puna odeće koju je donela u porodicu kada se udala (kat. br. 9), kao i drvena kutija za nakit ukrašena inkrustacijom. (kat. br. 10) Okruženoj tim ličnim stvarima u prostoriji u kojoj su bili samo ona i njeno novorođenče, odvojeni od ostatka porodice, mladoj majci je bilo omogućeno da uživa u privatnosti koju ostali mnogobrojnih članovi porodice nisu imali.

05/ Muška soba (oda)

U albanskoj narodnoj tradiciji soba koja se zove „oda” smatra se najvažnijom odajom u porodičnoj kući. Ona se vezuje za „kult hleba”, što asocira na tradiciju izuzetnog gostoprimstva karakterističnog za albanske porodice koje s gostima dele „hleb”, bilo da je reč o očekivanim gostima ili o putnicima namernicima, koji bi se potom smestili upravo u toj prostoriji. Oda je takođe vezana za patrijarhalni način života u kome su muškarci za društveno okupljanje koristili zasebnu sobu.

Tipična organizacija prostora „muške sobe” i način na koji je ona ukrašena naročito je karakterističan u seoskim stambenim kompleksima (kula). „Muška soba” se nalazila na gornjem/najvišem spratu, u njenom centru se nalazila peć oko koje je bio uređen prostor za sedenje. Pod je bio drven, prekriven ukrašenom

ponjavom (čerga), a tavanica je takođe bila drvena i izrezbarena. Pošto u kući Emina Gjiku nije bilo takve odaje, jedna od soba u prizemlju uređena je kao tradicionalna oda, da bi se posetiocima dočarao izgled „muške sobe”. Tu su izloženi predmeti koje su obično koristili muški članovi porodice ili gosti koju su dolazili na muške skupove: drveni lator (kat. br. 79), žičani muzički instrument (gusle) od drveta i ovčje kože (kat. br. 99), izvezena zobnica od vunene tkanine u kojoj se nosila hrana za konja i koja je visila na sedlu (kat. br. 71) i metalni stalak koji služi kao držač za cepanice (kat. br. 93).

01

Prvi sprat

- 6. Ulaz
- 7. Hodnik
- 8. Soba tradicionalne nošnje
- 9. Soba za nakit
- 10. Soba pogrebnih obreda

06/ Ulaz

Kad se posetilac popne uz stepenice, na prvom spratu sačekće ga nošnja neveste i mladoženje tipična za region Rugove. Ta nošnja je napravljena u drugoj polovini 20. veka u skladu s tradicionalnim uzorima; na muškoj nošnji bilo je malo promena (kat. br. 64), ali je zato ženska nošnja pretrpela izvesne promene, tako da je poprimila bogatije i izražajnije detalje (kat. br. 38). Karakterističan deo muške nošnje predstavlja beli šal koji se vezivao oko kečeta (plis) leti, odnosno oko vrata zimi. Nekad se ta tkanina koristila i za pokrivanje lica umrlog čoveka. Pored tih nošnji nalazi se skromna drvena škrinja za čuvanje odeće ukrašena geometrijskim ornamentima (kat. br. 6).

07/ Hodnik

U ovom prostoru izloženi su predmeti iz dveju specifičnih muzejskih zbirki: talismani (amajlije) i tradicionalni muzički instrumenti. Najčešće korišćeni materijal za izradu amajlija bili su životinjski zubi (vučji, medveđi, jagneći) smešteni u kućištu izrađenog od srebra u filigranskoj tehnici. (kat. br. 130–133). Ti predmeti su obično stavljeni detetu u kolevku ili krevet, ili su ih neveste nosile kao medaljone jer se verovalo da upravo te amajlije mogu da zaštite najmlađe i najosetljivije članove porodice od nečistih sila i opasnih bolesti.

Pored te zbirke amajlija, izloženi su najpopularniji tradicionalni muzički instrumenti (kat. br. 100–111). To su uglavnom drveni duvački instrumenti, ukrašeni jednostavnim geometrijskim šarama u plitkoj

rezbi, poznati pod lokalnim imenima kao što su zurla, kaval, šargija, bušen (tatirangje) i frula. Tu je i replika jedinstvenog tradicionalnog instrumenta napravljenog od pečene i obojene gline – okarina (kat. br. 107). Zanimljivo je primetiti da su najbolji majstori za pravljenje narodnih muzičkih instrumenata, posebno onih duvačkih, u isti mah i najbolji svirači na tim instrumentima najčešće bili pastiri koji su u planinama provodili mnogo meseci.

U ovom delu izložena su i dva izrezbarena drvena peškuna, stočića za služenje kafe i čaja (kat. br. 15 i 15a). Izrezbarene cvetne šare prate šestougoni oblik stočića i njima su ukrašene i gornja i donja ploča. To su pravi primerci popularne tradicije drvoreza.

08/ Soba tradicionalne nošnje

U ovoj prostoriji su izloženi predmeti koji svedoče o bogatoj zanatskoj proizvodnji tekstila. Modeli tradicionalne ženske nošnje odlikuju se karakteristikama određenih regiona, kao što su Has, Opolje, Gora, Metohija, Medveđa i Kosovo Polje (kat. br. 39–43, 46–48). Odeća se sastoji od nekoliko slojeva – ponekad čak iz 12 slojeva (kat. br. 43). Posebna pažnja pridaje se bogato ukrašenim kratkim jelecima, karakterističnom sadržinom nevestinjske nošnje orijentalnog tipa (kat. br. 49–57). Delovi nošnje plod su strpljivog, kreativnog rada lokalnih žena koje su prerađivale vunu ili pamuk (znatno ređe svilu), tkale tkaninu na razboju i potom je vezle višebojnim koncem ili perlicama. Glavne alatke koje su se pritom

koristile: razboj (kat. br. 19), vretena s kolovratima (kat. br. 20, 21) i preslice (kat. br. 24–26) takođe su izložene u ovoj prostoriji.

09/ Soba za nakit

Pored nakita izloženog u u vitrinama originalnog nameštaja, tu su još neki primerci tradicionalne nošnje. Dva od tih eksponata predstavljaju nevestinske nošnje iz Podrimlja, područja jugoistočno od Belog Drima, karakteristične za bošnjačku zajednicu (kat. br. 36 i 34). Treća nošnja je tipična orijentalna nevestinska nošnja koju su obično nosile neveste u gradskim sredinama (kat. br. 34). Tu je izložen i jedan primerak muške nošnje, takođe one koju je nosio mladoženja. Potiče iz Drenice i sastavljena je od nekoliko slojeva bogato ukrašene tkanine, što simboliše socijalni status mladoženje (kat. br. 65).

Najveći deo nakita koji je zastupljen u Katalogu sastavni je deo tradicionalne ženske nošnje i obično se nosi u posebnim prilikama, kao što je venčanje. Nakit je izrađen od srebra u filigranu, i ukrašen je perlicama ili novčićima (kat. br. 112–127). Dve srebrne kutije (kat. br. 124 i 125), od kojih je jedna korišćena za duvan, a druga za čuvanje nakita i drugih ukrasnih sitnica su primerci bogate tradicije izrade predmeta u srebru karakteristične za filigranske radionice u regionu Prizrena, Peći, Đakovice, Elbasana i Skadra.

10/ Soba pogrebnih obreda

Zamišljeni *krug života* tradicionalne porodice u porodičnoj kući završava se u prostoriji koja simboliše poslednji oproštaj od člana porodice koji napušta ovozemaljski život. Na podu u centru postavljena je tradicionalna odeća preminulog – starijeg muškog člana porodice. Pored odeće izloženi su stvari koje je preminuli koristio za života – njegov štap (kat. br. 30) i muzički instrument (guste). Bilo je uobičajeno da se svi ti predmeti stavljaju u grob uz jednu zelenu jabuku, koja se povezuje s verovanjem u život posle smrti. Tokom obreda opraštanja sa umrlim,

rođaci i prijatelji preminulog sedeli su na tronošcima oko tela (kat. br. 12, 13). U blizini je izložena i škrinja koju je preminuli za života koristio za čuvanje svoje odeće (kat. br. 7).

// KATALOG

// KATALOG

ZBIRKA

NAMEŠTAJ

/1

SREDIŠNJI DEO VRATA ORMANA, početak 20. veka; v. 170 cm, š. 80 cm; drvo; ukras u obliku drveta dvostruko oivičen u drvorezu. Inv. br. 5651. Izložen je u ulaznom delu (čardak), u prizemlju. Neobjavljeno.

/2

VRATA ORMANA, kraj 19. veka; v. 87 cm, š. 42 cm; drvo; centralni deo je ukrašen sa dva niza izrezbarenih dekorativnih elemenata – grana drveta sa cvećem. Izložena je u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/3

ŠKRINJA, početak 20 veka; š. 108 cm, d. 40 cm, v. 40 cm; drvo; ukrašena cvetnim motivima u duborezu. Inv. br. 78. Izložena je u ulaznom delu (čardak), u prizemlju. Neobjavljeno.

/4

ŠKRINJA, sredina 20. veka; š. 96 cm, d. 49 cm, v. 57 cm; drvo; metalni cvetni ukrasi u crvenoj i zelenoj boji, inkrustacije na jarećoj koži. Inv. br. 257. Izloženo u hodniku u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština 2013, 27/ br. 21 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 27/br.21).

/5

ŠKRINJA, kraj 19. veka; š. 93 cm, d. 41 cm, v. 39 cm; drvo; izrezbareni cvetni ornamenti s trakama ulučnim okvirima. Inv. br. 71. Izloženo u „muškoj sobi” (oda) u prizemlju. Neobjavljeno.

/6

ŠKRINJA, početak 20. veka; š. 93 cm, d. 44 cm, v. 55 cm; drvo; rezbareni obojeni ukrasi geometrijskih motiva, u nizovima. Izloženo u ulaznom delu, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/7

ŠKRINJA, početak 20. veka; š. 90 cm, d. 46 cm, v. 66 cm; drvo; rebareni obojeni ukrasi geometrijskih motiva, u nizovima. Inv. br. 71(312). Izloženo u „sobi pogrebnih obreda”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/8

ŠKRINJA, početak 20. veka; š. 77 cm, d. 47 cm, v. 34 cm; drvo; ukras u drvorezu, geometrijski motivi koji se ponavljaju (ornamenti u vodoravnim i uspravnim linijama, krugovima /motiv sunca i trouglovima) i zoomorfnim (zmijolikim) motivima u dva niza. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/9

ŠKRINJA, početak 20. veka; š. 61 cm, d. 97 cm, v. 45 cm; drvo; cvetni geometrijski ornamenti u plitko rezbi; metalne nitni. Izloženo u „sobi rođanja”. Neobjavljeno.

/10

SANDUK ZA DRAGOCENOSTI, sredina 19. veka; š. 52 cm, d. 32 cm, v. 21 cm; drvo; geometrijski ornamenti, inkrustacija u sedefu. Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/11

KUTIJA ZA NAKIT, početak 20. veka; š. 44 cm, d. 22 cm, v. 21 cm; drvo; mreža kružnih ornamenata u drvorezu, u dva niza. Izložena u „sobi za nakit”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/12

/13

TRONOŠCI, kraj 20. veka, v. 25 cm; drvo; polumesečasti oblik; sve tri noge ojačane su drvenim klinovima. Inv. br. 2471. Izložene u „sobi pogrebnih obreda“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/14

SOFRA za decu; početak 20. veka; drvo; čine je niski okrugli sto i tronošci različitih oblika. Ekspoziti izloženi u hodniku u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština 2013, 18/br. 6 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 18/br.6).

/15

STOČIĆ ZA KAFU I ČAJ, početak 20. veka; poreklom iz okoline Kosova Polja; v. 46 cm, prečnik. 35 cm, (gornja površina), odnosno v. 25 cm, prečnik: 29 cm (donja površina); dve šestougone drvene površine izrezbarene istovetnim cvetnim motivima u obliku romboida i rozeta; ojačanja na spojnicama nogara koje su ukrašene lučnim izrezbarenim ornamentima. Izložen u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština 2013, str. 26/br. 20 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 26/br.20).

/16

SOBNA KLUPA, početak 20. veka; v. 87 cm, d. 130 cm. Dubina sedišta 39 cm; drvo; geometrijski i cvetni ornamenti u drvorezu duž ivica naslona sedišta, kao i na površini mesta za sedenje. Inv. br. 749. Izloženo u „sobi narodne umetnosti“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/17

DUBAK ZA BEBU, početak 20. veka; v. 46 cm, d. 45 cm, š. 32 cm; jednostavna drvena konstrukcija, točkovi takođe od drveta. Inv. br. 105. Izloženo u hodniku u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština 2013, 24/br. 17 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 24/br.17)

/18

KOLEVKA, sredina 20. veka; drvo; geometrijski ornamenti (u obliku kruga i trougla) izrezbareni na površini kolevke; nogare polukružnog oblika omogućuju da se kolevka nesmetano ljulja. Inv. br. 241. Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

// **KATALOG** ZBIRKA

ORUĐE ZA RUČNI RAD

/19

RAZBOJ, početak 20. veka; drvo. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/20

VRETENO S KOLOVRATOM, sredina 20. veka; poreklom iz okoline Rožaja; drvo. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/21

VRETENO S POSTOLEM, početak 20. veka; drvo; postolje od kamena. Inv. br. 2211. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/22

DRVENI KALUP za pravljenje tradicionalne obuće (opanak); 20. vek; d. 36 cm, š. 10 cm; drvo; na gornjoj površini izrezbareni linearni i tačkasti ukrasi. Inv. br. 101. Izloženo u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/23

PRESLICA (naprava za predenje vune); početak 20. veka; d. 96 cm; drvo; geometrijski ukrasi na gornjoj površini preslice. Inv. br. 2069. Izložena u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/24

VRETENO, početak 20. veka; d. 45 cm; drvo; ukrašeno geometrijskim motivima na ravnoj površini u središnjem delu. Inv. br. 341. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/25

VRETENO, sredina 20. veka; d. 47 cm; drvo; krajevi su usečeni da bi pređa mogla lakše da se uprede. Inv. br. 342. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/26

TKALAČKI ČUNAK, početak 20. veka; d. 23 cm; drvo. Inv. br. 2051. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

// KATALOG ZBIRKA

RATARSKI I STOČARSKI ALATI I ORUĐA

/27

JARAM, sredina 20. veka; š. 150 cm, v. 42 cm; drvo; jednostavna konstrukcija, polukružni ukras na ivici gornjeg dela; šara u vidu zmije nalazi se u središnjem delu. Inv. br. 2561. Izloženo u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/28

MAKAZE ZA STRIŽENJE OVACA, početak 20. veka; d. 30 cm; metal; ručke su povezane zadnjom stranom; sečiva su trouglastog oblika. Inv. br. 4465. Izloženo u „sobi narodne umetnosti“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/29

KLEPETUŠE, 19. vek; metal; drvo; ručke velikih klepetuša napravljene su od drveta i spolja ukrašene geometrijskim šarama. Manje klepetuše imaju jednostavne metalne ručke. Izložene su u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/30

ŠTAP ZA HODANJE, kraj 20. veka; v. 101 cm; drvo; jednostavna šara geometrijskih motiva na površini drške; drška je zakrivljena u obliku zmije koja je predstavljala simbol zaštite. Takav štap su koristili stariji ljudi i pastiri. Inv. br. 1427. Izloženo u „sobi pogrebnih obreda“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

// **KATALOG** ZBIRKA

NARODNE TKANINE

/31

ĆILIM , početak 20. veka; d. 362 cm, š. 117 cm; izatkan od vune na drvenom razboju; šara na centralnom polju u vidu strelasto postavljenih grana žute i sive boje na crvenoj osnovi; stilizovane trouglaste šare žute, crvene i sive boje na crnoj osnovi ukrašavaju ivicu. Inv. br. 4389. Izloženo u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/32

ĆILIM, sredina 20. veka; d. 339 cm, š. 273 cm; izatkan od vune na drvenom razboju; šaru čine geometrijski oblici u vidu crnih i belih koncentričnih kvadrata na crvenoj osnovi; ta geometrijska šara se ponavlja i na borduri u vidu crvenih, sivih i narandžastih kvadrata na beloj osnovi. Izloženo u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/33

ĆILIM, početak 20. veka; d. 362 cm, š. 117 cm.; izatkan od vune na drvenom razboju; šara se sastoji od centralnog polja sa ukrasom u vidu razgranatog drveta žute i sive boje na crvenoj osnovi; na borduri se ponavljaju žuti, crveni i sivi trouglovi na crnoj osnovi. Inv. br. 4389. Izloženo u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/34

NEVESTINSKA NOŠNJA BOŠNJAČKE ZAJEDNICE, druga polovina 20. veka; sastoji se od deset različitih komada odeće sašivene od vunene i pamučne tkanine, ukrašene zlatovezom i čipkom; dominira crvena boja sa cvetnim i geometrijskim šarama koje se ponavljaju u belo, narandžasto i crnoj boji; oko vrata ukras od našivenih perlica. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/35

NEVESTINSKA NOŠNJA („Alaturk“), kraj 20. veka; sastoji se od četiri različita komada odeće od pamučne i svilene tkanine; tip šalvara je uticaj tradicionalne orijentalne ženske nošnje; jelek je ukrašen zlatovezom. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/36

NEVESTINSKA NOŠNJA IZ PODRUČJA OKO REKE DRIMA, početak 20. veka; košulja od vunene tkanine domaće izrade; pregača je tkana sa geometrijskim šarama u crnoj, naradžastoj i beloj boji; izvezena bluza s dvostrukim nizom sitnih bisera oko rukava. Izloženo u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/37

ŽENSKA NOŠNJA, 20. vek; poreklom iz Drenice; pamučna i vunena tkanina domaće izrade; vez; našiveni heklani ukraši s našivenim perlicama. Izloženo na odmorištu na prvom spratu. (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 43/br. 40).

/38

NEVESTINSKA NOŠNJA IZ RUGOVSKJE OBLASTI; druga polovina 20. veka; pamučna tkanina domaće izrade; ručno rađeni vuneni ukraši u vidu traka; vez; aplikacije s našivenim perlicama. Izložena u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 41/br. 38 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 41/br.38)

/39

NEVESTINSKA NOŠNJA GORANSKE ZAJEDNICE, druga polovina 20. veka; svila i pamuk; bluza je na rubovima izvezena nitima različitih boja i oblika; perlice su našivene na grudima i na rubu marame u vidu kružnog ukrasa. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/40

NEVESTINSKA NOŠNJA GORANSKE ZAJEDNICE, druga polovina 20. veka; nošnja se sastoji od šest komada odeće; duga gornja haljina (anterija) napravljena je od crvenog pliša s našivenim dekorativnim trakama; pregača je od žuto-bele prugaste tkanice; zelene pletene čarape imaju crne i bele ukrase. Izložena u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/41

NEVESTINSKA NOŠNJA IZ OBLASTI MEDVEĐE, druga polovina 20. veka; od tkanine od ovčje i kozje vune, domaće izrade; pregača je izatkana na razboju vunanim predivom u četiri boje – crvenoj, crnoj, beloј i zelenoj; košulja je na rukavima i oko izreza ukrašena vezom. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/42

NEVESTINSKA NOŠNJA S VISORAVAN KOSOVA, sredina 20. veka; nošnja se sastoji od devet različitih komada odeće sašivenih od vunene i pamučne tkanine; izvezena; dominiraju bela i crna boja. Izložena u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/43

NEVESTINSKA NOŠNJA IZ OBLASTI HAS, druga polovina 20. veka; sastoji se od 12 različitih komada odeće sašivene od vunene i pamučne tkanine, kao i od svile; svaki komad odeće izvezen je cvetnim i geometrijskim šarama različitih boja. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”. Neobjavljeno.

/44

ŽENSKA NOŠNJA (*džubleta*), druga polovina 20. veka; poreklom iz pobrđa Malesije; vunena tkanina tamne boje pamuk, s dekorativnim prugastim aplikacijama, pliś. Izložena u hodniku u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština 2013, 40/br. 37 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 40/br.37)

/45

DUGAČKA NEVESTINSKA ANTERIJA I KOŠULJA – svečana ženska odeća, kraj 20. veka; poreklom iz oblasti Kosova Polja; anterija je od pliša, na obodu izvezena zlatovezom cvetnog motiva; košulja je od svile i ukrašena zlatovezom oko izreza. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/46

DUGAČKA ŽENSKA GORNJA HALJINA (dolama), početak 20. veka; vuna; vezena dekoracija dopunjena vunanim kičankama . Inv. br. 338(1247). Izložena u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/47

DUGA ŽENSKA KOŠULJA, sredina 20. veka;
gusto tkani beli pamuk; vez pokrsticom na
grudima, dužinom rukava i na rubu rukava. Inv.
br. 1761. Izložena u „sobi tradicionalne
nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/48

DUGA ŽENSKA KOŠULJA, početak 20. veka;
poreklom iz dreničke oblasti; bela haljina sa
smeđim prugama; ukrasni vez na grudima;
čipkani ukras na rubu rukava. Izložena u „sobi
tradicionalne nošnje”, na prvom spratu.
Neobjavljeno.

/49

ŽENSKI PRSLUK, početak 20. veka; poreklom iz oblasti Prizrena; flanel izvezen geometrijskim ukrasima narandžastim gajtanom; ukras na leđima sastoji se od cvetnih motiva zelene i bele boje. Inv. br. 250(2186). Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/50

NEVESTINSKI JELEK S RUKAVIMA (mintan), kraj 20. veka; poreklom iz regiona Đakovice; sastoji se od prsluka potpuno ukrašenog zlatovezom i rukava od svile, takođe oivičenih zlatovezom. Inv. br. 2323/366/305. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/51

NEVESTINSKI JELEK, početak 20. veka; od vunene tkanine sa srmom; ukrašen čipkom raznih boja. Inv. br. 213/2088. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/52

NEVESTINSKI JELEK, druga polovina 20. veka; poreklom iz Prizrena; napravljen od vunene tkanine, sa izvezenim cvetnim motivima na tamnocrvenoj osnovi. Inv. br. 1010/814/367. Izložen u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/53

NEVESTINSKI JELEK, početak 20. veka, poreklom iz Kačanika; izvezen vunom i srmom; crvena osnova ukrašena perlicama i geometrijskim i cvetnim motivima. Inv. br. 4067. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/54

NEVESTINSKI JELEK, početak 20. veka; vuna, svila, čipka i rukom rađene perlice; sa izvezenim geometrijskim i cvetnim motivima. Inv. br. 5066. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/55

NEVESTINSKI JELEK, sredina 20. veka; poreklom iz područja Drenice; pamuk sa zlatnim nitima, ukrašen raznobojnim perlicama našivenim u obliku geometrijskih i cvetnih motiva. Inv. br. 3517. Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/56

PRSLUK, početak 20. veka; poreklom iz regiona Dragaša; vunena tkanina izatkana na razboju; izvezena srmom i ukrašena cvetnim motivima i motivima sunca. Inv. No 556 (336). Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/57

NEVESTINSKI JELEK, sredina 20. veka; poreklom iz regiona Drenice; pamuk sa zlatovezom. Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/58

PREGAČA, sredina 20. veka; d. 68 cm; š. 43 cm; izatkana od vune na razboju; ponavljaju se redovi belih i crvenih šara. Inv. br. 3938(1049). Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/59

PREGAČA, 20. vek; poreklom iz sela Jablanice u oblasti Đakovice; d. 65 cm, š. 60 cm; vunena tkanina izatkana na razboju, sa geometrijskim šarama, redovi crvene, žute, zelene i bele boje koji se ponavljaju; sitne vunene kićanke nalik na zvončiće na ivici pregače. Izloženo u „sobi rođenja”. Neobjavljeno.

/60

ŽENSKI POJAS, 20. vek; poreklom iz sela Serančice na području Prištine; d. 164 cm, š. 17 cm; pamučna tkanina izvezena zlatovezom, dve nijanse zlatnih niti. Inv. br.2794. Izloženo u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/61

MARAMA, sredina 20. veka; poreklom iz Đakovice, d. 200 cm, š. 135 cm; svilena tkanina opervažena zlatovezom i ružičastim svilenim koncem. Inv. br. 1651. Izložena u „sobi rođenja”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/62

ŽENSKI DONJI VEŠ s početka 20. veka; vunena tkanina, tradicionalni deo nošnje; ukrasni vez crvenim, crnim i belim nitima. Inv. br. 2685. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/63

OBUĆA (*opanak*), 20. vek; poreklom iz Dečana; štavljena koža, pletena ljubičastim pamučnim koncem i srmom. Inv. br. 3266. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/64

TRADICIONALNA MUŠKA SVADBENA NOŠNJA, druga polovina 20. veka; poreklom iz rugovske oblasti; vuneno sukno od ovčje i kozje dlake s našivenim dekorativnim trakama crne boje. Izložena na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013,42/br. 39 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 42/br.39).

/65

TRADICIONALNA MUŠKA NOŠNJA, druga polovina 20. veka; poreklom iz Drenice; sastoji se od jedanaest različitih komada odeće; prsluk i kratka jakna ukrašeni su crnim gajtanom na tamnocrvenoj pamučnoj osnovi. Izloženo u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Objavljeno : Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 44/ br. 41 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 44/br.41).

/66

TRADICIONALNE MUŠKE PANTALONE
("TIRQI") NOŠNJA, druga polovina 20. veka;
poreklom iz rugovske oblasti; sukno od ovčje i
kozje dlake; ukrašena crnim gajtanima.
Izložena na odmoristu prvog sprata.
(Catalogue from the Ethnological Treasure of
Kosovo Museum, Prishtina 2013, 42/br. 39.

/67

ŠAL, 20. vek; poreklom iz oblasti Podujeva; d. 125 cm, š. 28 cm; vunena tkanina izatkana na razboju; redovi crvene, narandžaste, ljubičaste i žute boje. Inv. br. 3975. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/68

VUNENI POJAS, 20. vek; poreklom iz Novog Sela; d. 730 cm, š. 20 cm; domaće predivo izatkano u domaćoj radinosti. Inv. br. 3580/684/371. Izloženo u „sobi tradicionalne nošnje“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/69

MUŠKA OBUĆA (*opanak*), sredina 20. veka; poreklom iz Đakovice; koža s belim pletivom. Izložena u „sobi rođenja“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/70

POKRIVKA ZA KOLAČE, sredina 20. veka; poreklom iz oblasti Đakovice; d. 67 cm, š. 69 cm; korišćena za pokrivanje ispečenih kolača (baklava); pliš sa zlatovezom i čipkom. Inv. br. 195. Izložena u „sobi rođenja”, u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 62/ br. 71 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 62/br.71).

/71

ZOBNICA, sredina 20. veka, d. 140 cm, š. 45 cm; napravljena od vunene tkanine sa izvezenim džepovima u kojima se čuva hrana za stoku. Narandžasta osnova s geometrijskim šarama izvezenim crnim, crvenim, zelenim i belim nitima. Inv. br. 605(3251). Izložena u „muškoj sobi” (odi) u prizemlju. Neobjavljeno.

// KATALOG
ZBIRKA

**PREDMETI
ZA DOMAĆINSTVO**

/72

BUČKALICA ZA MASLAC I MLEKO, početak 20. veka; v. 100 cm, prečnik osnove 35 cm, prečnik u užem delu 18 cm; drvene daščice poređane ukруг i učvršćene metalnim prstenovima. Inv. br. 2187. Izložena u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/73

BURE ZA VODU, početak 20. veka; v. 74 cm, prečnik osnove 23 cm, prečnik u najširem delu 25 cm, lučno savijene daske, poređane ukруг i učvršćene drvenim prstenovima. Inv. br. 1363. Izloženo u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/74

KACA ZA MLEKO/JOGURT, sredina 20. veka; v. 25 cm, prečnik 21 cm (osnova), prečnik 18 cm (na sredini); drvo; drvene daščice poređane ukруг i pričvršćene drvenim prstenovima. Zapremina 10 litara. Inv. br. 1792. Izložena u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/75

BURILO, DRVENA BAČVA ZA VODU, sredina 20. veka; v. 44 cm, prečnik u osnovi 29 cm, prečnik na sredini 26 cm; drvo pričvršćeno metalnim prstenovima. Inv. br. 1526. Izloženo u „muškoj sobi“ (odi) u prizemlju. Neobjavljeno.

/76

PRESA ZA SIR, 20. vek; d. 66 cm, š. 44 cm; drvena alatka za ceđenje surutke. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/77

TACNA ZA PEČENU KAFU, korišćena za hlađenje sveže ispečenih zrna kafe da bi se ona potom mogla samleti u mlinu; početak 20. veka, d. 39 cm, š. 20 cm; drvo; izgraviran stilizovani cvetni motiv u središtu kruškolike udubljene površine, kao i na ivicama. Poledina je takođe ukrašena geometrijskim i cvetnim ornamentima. Inv. br. 829. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 22/br. 13 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 22/br.13).

/78

DRVENI COTLIĆ ZA VODU, kraj 19. veka; v 39 cm, prečnik 20 cm (u osnovi), odnosno 5 cm pri vrhu; drvo, metalni obruči kao ojačanje pri dnu i pri vrhu posude. Izložen u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 20/br. 9 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 20/br.9).

/79

LAVOR (*legen*), sredina 20. veka; v. 9 cm; prečnik osnove 16 cm, unutrašnji prečnik pri vrhu 27 cm; drvo; korišćen za pranje lica, ruku i nogu. Izložen u „muškoj sobi“ (odi), u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 19/br. 8 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 19/br.8).

/80

DASKA ZA PRANJE, PRAKLJAČA, 20. vek; d. 35 cm, š. 17 cm; drvo; izrezbareni ukrasi u vidu polukrugova, cvetova i tačaka. Inv. br. 2170 (193). Izloženo u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/81

POSUDA ZA ČUVANJE KAFE, početak 20. veka;
v. 8,5 cm, prečnik 4,5 cm; drvo; geometrijski
ukras u vidu uspravnih pruga i trouglova na
spoljnoj površini; ivice učvršćene metalnim
obručima. Inv. br. 1732. Izložena u „sobi
narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/82

MLIN ZA KAFU, sredina 20. veka, v. 34 cm, d. 70
cm; bakar i drvo. Inv. br. 633. Izložen u „sobi
narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/83

/84

/85

KUTLAČA, sredina 20. veka; d. 36 cm; drvo; izgravirane geometrijske šare na površini drške. Inv. br. 560. Izložena u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

KUTLAČA, sredina 20. veka; d. 33 cm; drvo; izgravirane ukrasne šare u obliku romboida celom dužinom drške. Inv. br. 119. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013).

KUTLAČA, početak 20. veka; d. 32 cm; drvo; šare u obliku trougla u nizu duž drške. Inv. br. 122. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/86

METALNA TRPEZA (*sinia*), sredina 20. veka; prečnik 32 cm; bakar; ugravirane cvetne šare u koncentričnim krugovima na unutrašnjoj površini. Inv. br. 250. Izložena u hodniku u prizemlju. Neobjavljeno.

/87

PEGLA, sredina 20. veka; gvožđe; dužina ručke 60 cm; težina 10 kg; izgravirani geometrijski ornamenti na gornjoj površini. Izložena u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 72/br. 84 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 72/br.84).

/88

IBRIK ZA VODU; sredina 20. veka; v. 49 cm, prečnik 12 cm (dno), prečnik 6 cm (pri vrhu); bakarna posuda kruškolikog oblika; površina je ukrašena izgraviranim motivima loze i cveća u nizovima. Inv. br. 51. Izložen u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/89

PETROLEJSKA LAMPA, početak 20. veka; v. 36 cm, prečnik 17 cm (u osnovi), prečnik 16 cm (u srednjem delu); metal; izgravirani prizori ljudi, životinja i egzotičnog bilja na površini osnove. Inv. br. 63. Izložena u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/90

ŠOLJICA ZA KAFU, početak 20. veka; šoljica: v. 3,5 cm, prečnik 2 cm (na dnu šolje), odnosno 5 cm na najširem delu; izgravirano srebro; ukrašeno tehnikom nijela (legura srebra i sumpora) na površini šolje i tanjirića. Inv. br. 4873. Izložena u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/91

TAVA, sredina 20. veka; d. 74 cm; prečnik 31 cm; metal; izgravirani zvezdasti ukrasi u središtu unutrašnje površine. Inv. br. 66. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/92

AVAN S TUČKOM, 19. vek; v. 11 cm; prečnik 12 cm (gornji), odnosno 9 cm (u osnovi); metal ukrašen emajlom; niz izgraviranih cvetnih ornamenata na površini posude. Izložen u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 70/ br. 81 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 70/br.81).

/93

/94

/95

STALAK ZA CEPANICE, 19. vek; d. 106 cm, v. 45 cm; gvožđe; na njemu su čuvane cepanice ispred ognjišta, a korišćen je i kao ražanj; ručke u obliku životinjske glave (konja ili psa). Izložen u „muškoj sobi” (odi), u prizemlju. Neobjavljeno.

POSUDA ZA PEČENJE HLEBA (čerep), druga polovina 20. veka; v. 6 cm; prečnik 40 cm; pečena glina, ukrašena sa četiri kružna simetrično postavljena motiva sunca. Inv. br. 4255/c. Izložena u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

ZEMLJANA POSUDA (GRNE), početak 20. veka; v. 27 cm, prečnik 21 cm (u širem delu), odnosno 18 cm u osnovi; pečena glina, služila je za pripremu i serviranje kuvane hrane. Inv. br. 5705. Izložena u „sobi narodne umetnosti”, u prizemlju. Neobjavljeno.

/96

ZEMLJANA POSUDA (GRNE), sredina 20. veka; v. 39 cm, prečnik 16,5 cm na sredini, odnosno 14,5 cm u osnovi; pečena glina; izgravirana geometrijskim šarama; zelene boje, glazirana. Korišćena za čuvanje hrane. Inv. br. 10752. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/97

TESTIJA ZA VODU, 20. vek, v. 35 cm, prečnik 6 cm pri vrhu, odnosno 12 cm pri dnu; pečena glina; geometrijske šare na žutoj i zelenoj osnovi u gornjem delu posude. Inv. br. 10806. Izložena u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

/98

IBRIK ZA VODU, sredina 20. veka; v. 49 cm, prečnik 13 cm pri dnu, odnosno 7 cm pri vrhu; pečena glina; obojen zelenom bojom pa glaziran; izgravirana dekoracija sa cvetnim motivima; ručka oblikovana u vidu pletenice; grlić u obliku zmijskih usta. Inv. br. 10671. Izložen u „sobi narodne umetnosti“, u prizemlju. Neobjavljeno.

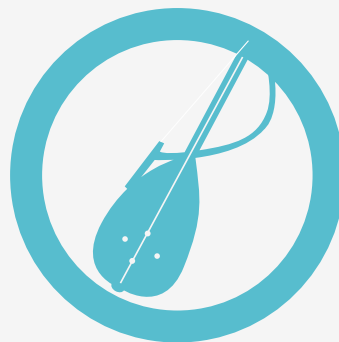

// **KATALOG**

ZBIRKA

TRADICIONALNI MUZIČKI INSTRUMENTI

GUSLE, gudački instrument, kraj 20. veka; poreklo iz rugovske oblasti; d. 83 cm; napravljene od drveta i ovčje kože, gudalo polukružnog oblika; vrat instrumenta završava se dvema povezanim konjskim glavama. Izložene u „muškoj sobi“ (*odi*). Neobjavljeno.

/100

ŠARGIJA, žičani tržački instrument, druga polovina 20. veka; d. 115 cm; drvo; kruškolikog oblika, s dugim vratom i sedam žica. Ukrašena geometrijskim i cvetnim šarama. Inv. br. 2149. Izložena u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/101

ČIFTELIJA, žičani tržački instrument; druga polovina 20. veka; d. 84 cm; drvo; sastoji se od kruškolikog rezonatora i dugog vrata, ima dve žice. Gornja površina oivičena geometrijskim šarama. Inv. br. 1739. Izložena u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 87/br. 103 (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 87/br.103).

/102

FRULA , duvački instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz Srbice, selo Klina; d. 16 cm; drvo osmougaonog oblika sa šest rupa poređanih celom dužinom; ukrašena tačkastim šarama u nekoliko vodoravnih redova. Inv. br. 1557. Izložena u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/103

FRULA , duvački instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz okoline Uroševca, selo Zaskok; d. 37 cm; drvo, donji deo oblikovan u vidu cevi, dok je gornja površina ravna i ukrašena trouglastim i kvadratnim šarama. Duž donjeg dela ima sedam rupa, uz dva otvora na gornjem delu. Inv. br. 1488. Izložena u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 90/br. 108 a (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 90/br.108 a) .

/104

FRULA , duvački instrument, druga polovina 20. veka; d. 25 cm; napravljena od drveta u obliku cevi; u donjem delu šest rupa i jedan otvor pri vrhu instrumenta; ukrašena vodoravnim nizovima linija i trouglastim motivima u gornjem delu. Inv. br. 8. Izložena u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/105

FRULA , duvački instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz okoline Đakovice; d. 43 cm; drvo u obliku cevi sa šest rupa u donjem delu instrumenta. Geometrijske šare u plitkoj rezbi postavljene u vodoravnim nizovima. Inv. br. 125. Izložena u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština. 2013, 89/br.107 b (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 90/br.107b).

/106

KAVAL, aerofoni instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz oblasti Gnjilana, selo Laštica, d. 90 cm; instrument napravljen od dva komada drveta u obliku cevi s drvenom drškom na jednom kraju. Obično se koristi u duetima. Inv. br. 4380. Izložen u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 88/br. 105 b (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 88/br.105 b).

/107

OKARINA, duvački instrument, početak 20. veka; d. 13 cm; pečena, obojena glina; nekoliko otvora za prste duž svirale; na jajastom trupu pisak u vidu kljuna. Inv. br. 2392. Izložena u hodniku na prvom spratu. Objavljeno: Katalog etnološke riznice Muzeja Kosova, Priština, 2013, 86/br. 100. (Catalogue from the Ethnological Treasure of Kosovo Museum, Prishtina 2013, 86/br.100).

/108

ZURLA, duvački instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz prištinske oblasti; d. 53 cm; drvena cev s levkastim proširenjem i rupicama za sviranje postavljenim celom dužinom instrumenta. Inv. br. 1320. Izložena u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/109

GAJDE, duvački instrument, početak 20. veka; poreklom iz sela Jezerce u okolini Uroševca; d. 46 cm; š. 26 cm; drvo i jareća mešina; ima dve cevi, gajdenicu i bordun, a pisak se nalazi u spoju između mešine i gajdenice. Izložene u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/110

BUŠEN, duvački instrument, druga polovina 20. veka; poreklom iz oblasti Kosova Polja; d. 60 cm; napravljen od vrbove kore oljuštene u proleće; ovaj instrument koriste pastiri da bi među sobom komunicirali. Izložen u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/111

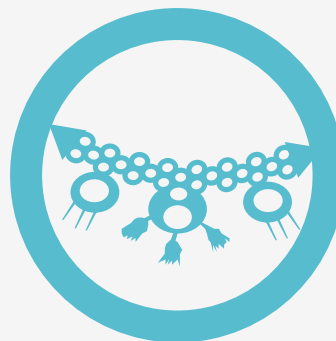
TAPAN, BUBANJ, udarački instrument; poreklom iz regiona Tetova; druga polovina 20. veka; obim 197 cm; drvo, šavljena kozja koža. Izložen u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

// **KATALOG** ZBIRKA

NAKIT

/112

POJAS / LANAC KOJI SE NOSI OKO STRUKA, druga polovina 19. veka; d. 80 cm; ukras koji se nosi uz tradicionalnu nevestinsku nošnju; pozlačeno srebro sa ukrasima u filigranu i od perlica; za lanac je pričvršćena srebrna filigranska kutijica (za čuvanje amajlije). Inv. br. 9098. Izložen u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/113

POJAS / LANAC KOJI SE NOSI OKO STRUKA, druga polovina 19. veka; d. 70 cm, ukras uz tradicionalnu nevestinsku nošnju, pozlačeno srebro slabijeg kvaliteta s filigranskim ukrasima; umeci od plavih i crvenih perlica. Inv. br. 8576. Izložen u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/114

POJAS / LANAC KOJI SE NOSIO OKO STRUKA, kraj 19. veka; d. 71 cm; pozlačeno srebro s filigranskim ukrasima i perlicama. Srebrna filigranska kutija pričvršćena za pojas kako bi se u njoj čuvala amajlija. Inv. br. 9100. Izložen u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/115

KOMPLET NAKITA KOJI SE NOSIO NA GRUDIMA, druga polovina 20. veka; ogrlica je od srebrnog filigrana s dukatima raznih veličina i zakačenim amajlijama u filigranskom okviru. Drugi komad nakita je srebrna trostruka niska dukata koja se nosila na grudima; Na jednom i na drugom kraju nakit ima po jedan kružni ukras od filigrana. Izloženo u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/116

OGRLICA, početak 20. veka; nevestinski nakit od srebrnog filigrana sa obojenim perlicama; dukati zakačeni kao privesci u polukružnom filigranskom okviru. Inv. br. 3405. Izložena u „sobi za nakit”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/117

NEVESTINSKA OGRLICA / NAKIT ZA GRUDI, početak 20. veka; sastoji se od tri srebrna lanca sa zakačenim dukatima, ovičanim filigranskim okvirom; tu su i trouglasti srebrni privesci za koje su zakačeni manji dukati; ti privesci su ukrašeni biserima i poludragim kamenjem. Izloženo u „sobi za nakit”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/118

OGRLICA, druga polovina 20. veka; poreklom iz rugovske oblasti; privezak od žutih, plavih, belih i crnih perlica poređanih u cvetne i geometrijske motive. Inv. br. 8629. Izložena u „sobi za nakit”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/119

NAUŠNICE (kao amajlije), druga polovina 20. veka; tri para naušnica; srebrne s filigranskim ukrasom na donjem visećem delu; gornji deo je od perlica različitih oblika i boja. Inv. br.: 5465; 8570. Izložene u „sobi za nakit”, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/120

NAKIT KOJI JE NEVESTA NOSILA NA GLAVI, kraj 19. veka; prečnik 14 cm; srebro; ugravirane cvetne i geometrijske šare u koncentričnim krugovima s poludragim kamenom u sredini; zakačeni dukati. Ovaj komad nakita deo je tradicionalnog oglavlja i zašiven je za tepeluk. Inv. br. 5492. Izložen u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/121

NEVESTINSKA KAPA, druga polovina 20. veka; poreklom iz Drenice; prečnik 12 cm; platno na osnovi od kartona; ukras od raznobojnih perlica izvezen na prednjem delu kape, iznad niske dukata. Inv. br. 2751. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/122

NARUKVICA, sredina 19. veka; bakar obmotan ukrasnom metalnom niti na sredini, sa simetričnim kružno izgraviranim izbočenim ukrasima sa obe strane. Inv. br. 666. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/123

MUŠKI PRSTEN, početak 20. veka; gravirano srebro; centralni ukras trougaonog motiva u šestougaonom okviru. Inv. br. 8692. Izložen u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/124

KUTIJICA ZA NEVESTINE UKRASNE SITNICE, početak 19. veka; srebro; izgravirana ornamentika u obliku vaze sa cvetnim grančicama. Inv. br. 5769/8939. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/125

TABAKERA, početak 19. veka, d. 10 cm, š. 5 cm, dubina 2 cm; srebro; cvetna šara u nijelo tehnici (crna legura srebra i sumpora). Inv. br. 347. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/126

PAFTA, početak 20. veka; d. 22 cm, srebro; trodelni komad nakita ukrašen uokvirenim rozetama oko kojih su izgravirani cvetni motivi. Dekoracija je dopunjena poludragim kamenjem. Inv. br. 9076. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/127

PAFTA, početak 20. veka; d. 24 cm; srebro s livenim drugim metalom optočenim i reljefnim ukrasima cvetnih motiva na listolikim površinama; cvetne šare na tri rozete koje čine centralni element pafte. Inv. br. 9039. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/128

PAFTA, početak 20. veka; d. 29 cm, srebro ukrašeno cvjetnim motivima izrađenim tehnikom iskucavanja (repoussé); centralni cvetni motiv uokviren i blago uzdignut. Inv. br. 9145. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

/129

PAFTA, početak 20. veka; d. 29 cm; srebro ukrašeno cvjetnim motivima kujundžijskom tehnikom (repoussé); centralni ukrasni motiv je stilizovani oblik ptice. Inv. br. 9059. Izložena u „sobi za nakit“, na prvom spratu. Neobjavljeno.

// **KATALOG**

ZBIRKA

KULTNI PREDMETI

/130

AMAJLIJA OD VUČJIH ZUBA (privezak), početak 20. veka; dva vučja zuba na srebrnoj podlozi, ukrašenoj filigranom, uz privezak od perlica. Izložena na prvom spratu. Neobjavljeno.

/131

AMAJLIJA OD PROBUŠENOG KAMENA, prirodni kamen sa rupom u sredini kroz koju su mlade devojke gledale kako bi ugledale budućeg muža. Izložena u hodniku na prvom spratu. Neobjavljeno.

/132

AMAJLIJA OD
MEDVEĐEG ZUBA
(privezak), početak
20. veka; životinjski
zub u srebrnom
filigranskom kućištu;
tri srebrna novčića
prikačena za donju
ivicu kućišta. Inv. br.
2114(8580). Izložena
u hodniku na prvom
spratu. Neobjavljeno.

/133

AMAJLIJA OD
JAGNJEĆIH ZUBA
(privezak), početak
20. veka; osam
jagnjećih zuba u
srebrnom okovu
ukrašenom tehnikom
filigrana. Inv. br. 1562
(8548). Izložena u
hodniku na prvom
spratu. Neobjavljeno.

// **KATALOG** ZBIRKA

ORUŽJE

/134

/135

PUŠKE, 1878,
poreklom iz Prizrena;
d. 155 cm (gornja), d.
123 cm (donja); drvo,
metal; srebrne
aplikacije u tehnič
filigrana. Inv. br. 308 i
576. Izložene u
hodniku na prvom
spratu. Neobjavljeno.

// Pogled na unutrašnjost porodične kuće

Dok je glavna kuća kompleksa Emin Gjiku služila uglavnom kao gostinjska kuća, manja kuća predstavlja autentični enterijer u kome se odvijao tradicionalni, svakodnevni porodični život. Prostrana kuhinja sa otvorenim ognjištem koje zauzima centralno mesto i veliki podrum imaju popločane podove i opremljene su mnogim vrstama alatki i pribora korišćenog za pripremu i čuvanje hrane. Drveno stepenište vodi do prvog sprata gde je malim hodnikom odvojena „ženska soba” od „muške sobe” (ode). „Muška soba” je znatno veća i veoma bogato ukrašena; ona na podu ima blago uzdignutu platformu s minderlukom, sećijama za sedenje poređanim duž prozora. Zidovi i tavanica te sobe prekriveni su drvenom oplatom, sa izrezbarenim ukrasima i ugrađenim policama. Malo kupatilo (hamamdžik) u uglu zaštićeno je od pogleda drvenim vratima. Iz suprotnog ugla sobe izlazi se na balkon (*čardak*) s kojeg se vidi celo dvorište i ostali objekti kompleksa.

120 | IZLOŽBA Krug života

Support to the Promotion of Cultural Diversity

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe